Ч. 105 (12.471). Львів, четвер 15. травня 1930. Pcoztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	27·50 „
Річно	55·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Погром санації на Шлеську.

Львів, 13. травня 1930.

Позавчора, в неділю 11. травня, відбулися на Шлеську вибори до катовицького автономічного сойму. У нинішній ситуації в Польщі, при гостро актуальному питанні розвязання центральних парляментарних палат у Варшаві та взагалі при зрості внутрішньо-політичного напруження, вибори на Шлеську набирають першорядне значіння, як показчик настроїв широких мас. Коли зазначимо згори, що вибори на Шлеську принесли цифрово діймаючу програну проурядовому санаційному таборові, бо цей табор у новому шлеському соймі опинюється як мала ізольована групка, що ці вибори виявили ще під ріжними іншими оглядами повне фіяско політики тамошнього експонента влади, воєводи Гражинського, так, що в сумі образ і вислід шлеських виборів можна сміливо вважати правдивим погромом санації, — то зрозуміємо особливо велике значіння цих позавчорашніх виборів, яке вимагає і від нас деякої уваги.

Передовсім програною уряду стало саме розписання шлеських виборів у звязку з тими обставинами, які ці вибори попередили. Попередній шлеський сойм був розвязаний 12. лютого 1929 року формально „з приводу упливу часу, на який був вибраний". Дивним дивом сталося це в моменті, коли бюджетова комісія того сойму рішила покликати надзвичайну комісію для розсліду фінансової господарки воєводи Гражинського. Одночасно на місце розвязаного сойму, якому „уплинув час", уряд не розписав нових виборів, дарма, що вони повинні були — згідно зі шлеським краєвим статутом — відбутися протягом 75 днів від розвязання. Таким робом — здавалося — уряд рішився скасувати автономію Шлеська, загарантовану Польщею перед шлеським плебісцитом. Цей погляд скріпили пізніші перипетії заходів шлеської опозиції сойм таки урухомити. Отже керуючі урядові чинники покликувалися на брак нової виборчої ординації; цю ординацію шлеський сойм виготовив, але воєвода Гражинський її не оголосив, бо добачив у ній хиби; ці „хиби" старався усунути варшавський сойм і в порозумінні з урядом прийняв відповідний закон та відіслав до сенату; тоді міністр справедливости Цар найшов щодо нового закону „сумніви", які так довго істнували, поки сесію зачинено; марш. Дашинський передав закон до підпису, але тижні минали, а його не оголошено; б. мін. Складковський запевнював, що вибори відбудуться — ще в мин. осені, але осінь і зима минули, а про вибори ніхто не заікнувся, — і т. д. і т. д. Всі ці ознаки вказували, що уряд зумисне справу відкладає і зволікає, не заявляє отверто скасування шлеської автономії, щоби не викликати крику Корфантого й пепесів у краю та німців за кордоном, але на ділі з автономією тією рішив покінчити. Аж враз — не тільки розписано вибори, але й Головна Рада Нац.-Християнського Обєднання Праці (такий титул прийняв шлеський ББ) станула на становищі — необхідности „поглиблення і поширення автономічних прав" Шлеська, приноровлення „християнських засад у житті" і т. д., себто прийняла головні гасла з програми — Корфантого! Отже показалося, що господарські, внутрішньо-політичні і міжнародні умовини примусили уряд змінити фронт до справи автономії Шлеська, а виборча конституція примусила знову місцеву санацію суперничати з опозицією — переліцитовуючи її гасла. Так ось сама вже санаційна прелюдія була відіграна у дуже мінорному тоні.

Приготувавчо-організаційна акція виборча санації — завела на цілій лінії. Не вдалося створити ніякого бльоку: ні проурядового (проти опозиції Корфантого й ППС) ні загально-польського (проти німців). Санація виступила з власним, вищезгаданим списком, але одночасно виступило „самостійно" ще кілька псевдо-санаційних лист. Разом усіх лист було у позавчорашніх виборах на Шлеську 17, з того 14 польських, 2 німецькі і 1 комуністична. Сімнацять „партій" після чотирьох років війни з „партійництвом"! На тих 17 лист, 10 (десять!) польських лист не отримало ні одного мандату, змарнувавши поверх вісім тисяч голосів. Сам уже цей факт повені лист і розбиття польського фронту свідчить надзвичайно некорисно про дипльоматичний хист воєводи Гражинського та є доказом завзяття і непримирности течій у польському громадянстві, якого „оздоровлення" стало чільним гаслом табору травневої революції. Щож торкається циферного висліду виборів — то він для того табору просто жахливий.

На 601.514 відданих важних голосів, проурядові листи зібрали разом ок. 105.000 голосів — уся решта пішла за опозицією. На 48 мандатів шлеського сойму, 32 дістали поляки, 16 (!) німці. З того — найбільше мандатів здобула німецька національна листа, яка йшла до виборів під гостро опозиційними гаслами (15 манд.), опісля запеклий ворог санації Корфанти (13 м.), потім щойно санація (10 м.), ППС — 4 м., НПР — 3 м., комуністи 2 м. і нім. соціялісти 1 м.

Санаційні органи преси будуть старатися добувати з того висліду виборів аргументи для оправдання себе та будуть підкреслювати „успіхи". Таким „успіхом" може бути напр. безсумнівна поразка ППС, яка втратила половину дотеперішнього стану посідання. Але втратила не на користь санації, лише — комуністів, німців і Корфантого! Проурядовий ББС (соціялісти) не зискав ані одного мандату! Та найстрашніше для санації, що ступінь напруження і ненависти поміж таборами Корфантого і санації з одного боку та санації і німців з другого (справа Уліца!) виключає можливість створення у новому соймі прихильної для уряду й нинішньої системи правління працездатної більшости.

Програла санація. Побідили німці, виявили знову величезну відпорність на весь напір ззовні, величезну солідарність і громадську зрілість. Нині вони можуть мати слушну претенсію перейняти становище маршала у шлеському соймі. Можуть теж витягати для себе всі користи, які належаться групі, що стає язичком при вазі. Шлеські вибори стали грізним мементом для уряду. Одночасно вони стали показною лінією для інших непольських народів у Польщі.

Salus nationis - suprema lex...

(З приводу крізи в проводі деяких наших національних установ.)

I.

Велика війна принесла зі собою проголошення *права нації*, права на самостійне життя кожного народу. Народ, як органічна цілість, як окрема особовість вищого ступня не може бути предметом права, а його підметом. Як підмет народ мусить мати змогу по власній волі і власними силами творити свою рідну національну цивілізацію та по власній волі і згідно з власними потребами входити у взаємини з іншими народами, що є теж підметами права.

*

Український народ по більше ніж півтисячелітній неволі своєю волею став був підметом права, бо збудував був власну національну державу.

*

Та доба проголошення права нації припала була на час неприспаного ще політичного імперіялізму державних народів. Отся дійсність зродила явище, що навіть нові держави, які воскресила або скріпила воля побідників у великій війні, безцеремонно потоптали право нації в імя своїх великодержавницьких аспірацій, піддержуваних побідниками.

На сході Европи видвигнено і зреалізовано ідею будівництва радянської соціялістичної держави. В основу будівництва тієї держави покладено проводжену в життя комуністичну доктрину, побудовану теоретично на ідеалах добра людства, фактично на ідеалі добра робітничої кляси, а вірніше на практичному забезпеченні добра пануючій верстві отсеї кляси. Цей східньо-европейський держ. твір, хоч проголосив на початку свого істнування право самоозначення народів, — отже признав кожній нації право бути підметом своїх змагань, та скоро знівелював зовсім право нації. Всі народи, що опинились у межах цього нового державного твору, стали експериментом імперіялістичної і централістичної радянської системи з повноправним правлячим осередком у Москві.

*

Серед гри сил між великодержавницьким імперіялізмом західньо-европейських держав і інтернаціоналістичним імперіялізмом Москви не встоялася самостійна українська держава, не встоялися також самостійницькі змагання інших народів на Сході Европи. Але ідея права нації не завмерла.

У добі права нації істнують ще вправді поневолені народи, але їх сильний і живий дух веде їх шляхом до природнього права самоозначення. Розвиваючи своє національне життя, мусять вони одночасно боронити себе від натиску політичного імперіялізму як пануючих народів так і нівеляційних струй інтернаціоналізму.

Політичний імперіялізм „національних" держав змагає для закріплення становища національної держави, чи радше великодержавницького становища пануючого народу, здержувати розвиток поневоленої нації аж до повного її знівечення шляхом асиміляції з пануючим народом. Політичний імперіялізм централістичної радянсько-соціялістичної держави, не признаючи на ділі права нації, змагає до знищення національного обличчя неволених собою народів в імя великодержавного (в теорії всесвітнього!) становища держави пролетаріяту.

Національна асиміляція при сучасному розвитку національних змагань поневолених народів находить у кожнім народі, що творить її предмет, природний відпір. Самі асимілятори зневірюються в успішність своїх змагань. Інтернаціоналістичні імперіялісти, що оперують вручно вселюдськими ідеалами — *добром людства* — находять всеж і серед націоналістичних — політично невироблених — кругів поневолених народів чи не забогато неоправданої уважливости і надій.

„У поневоленні" — мовлявь — „боротьба за добро людства може стати природним союзником розкріпощення поневоленої *нації*", дарма, що ідеольогія сучасного московського інтернаціоналізму *є різким запереченням права нації*, права на самостійне життя народу, *запереченням права поневолених націй на здійснення їх національного ідеалу* — власної національної держави, ба навіть власної радянської *самостійної* держави.

*

Серед нашого народу стрічаємо — на щастя — нечисленні прояви „роздвоєння душі" націоналістів у поглядах на методи наших національних змагань. На нещастя отсе „роздвоєння душі" стрічаємо і серед вищих інтелектів, які видала наша нація. На нещастя — бо навіть нечисленні одиниці з цієї групи роблять нашому національному життю більше шкоди, ніж гурти — звичайно дволичні — пропагандивною літературою

вбаламучених. Інтелектуально не високо розвинутих людей.

У нашому національному житті — згідно з вимогами демократії ми все старалися і стараємося винаходити і добувати на верх ліпші творчі сили народу і, шануючи їх, впрягати їх до праці над розвитком своєї національної цивілізації. Високі інтелекти нашої нації находять у нас все спромoжність стануть до праці в наших національних організаціях і національних установах як культурних так і господарських і то не тільки як рядовики, але й здебільша як їх провідники.

Колиж між провідниками наших національних установ найдуться одиниці чи гуртки з „роздвоєною душею“, то праця національних установ у найкращому випадку не йде повним розгоном, а в найгіршім випадку спрямовується у річище, яким пливе у протилежному напрямі до наших національних змагань.

Сміливий виступ проти накидування інтернаціональної марки праці національній по своєму походженні та призначенні установі викликує, при нашім політичнім невиробленні, негайне обвинувачення тих, що протиставляться такому нездоровому в *національних* організаціях явищу. Обвинувачення це коротке: „Вводите політику до аполітичних по своїй суті організацій!“ Так! Наші культурні і господарські національні організації є аполітичні, але тільки в тому розумінні, що *вони не управнені й не покликані намічувати політичних напрямних розвитку нації.*

Політичні напрямні розвитку нації усталює її політичний провід, а що політичний розвиток не можливий без рівночасного культурного і господарського розвитку нації, то *національні культурні і господарські установи* у доцільному розумінні своїх завдань у нації, *мусять придержуватися у своїй праці загально національної програми, усталеної національним політичним проводом народу.* Інакше не були би вони національними установами.

Ломили би вони теж рамці своєї аполітичности, колиб намагалися усталювати у себе політичну лінію для своїх змагань. Тоді вони переступалиб межі своїх управнень і *вводячи безладдя в організоване і зрізничковане життя нації,* гальмували би поступ у царині духової і матеріальної культури нації.

Національні установи обовязані у своїй праці придержуватися загально-національних напрямних, устійнених поза ними національним політичним проводом.

Колиж у національних установах одиниці чи гуртки намагаються йти в розріз з загально-національною лінією, усталеною національним політичним проводом, тоді не опоненти такої поведінки в *національній установі* є винні за „вводження політики“ до установи а саме ті, що кидають на них з легкої руки неоправдані обвинувачення.

При такій поведінці груп чи одиниць культурна чи господарська *національна станиця* не може бути захистом *творчої національної роботи.* Не стане вона теж кузнею нової політичної думки. Національна установа стає тоді місцем безчільної боротьби зі шкодою для своїх культурних чи господарських, потребами нації оправданих і її до реалізування приділених завдань.

Юліян Павликовський.

Прилучення підльвівських громад до Львова.

Розпорядок Ради Міністрів про поширення границь Львова.

Справа утворення т. зв. великого Львова через прилучення до нього цілої низки підльвівських громад, що тягнулася дуже довго, найшла вкінці своє закінчення у розпорядку Ради Міністрів з дня 11. IV. ц. р. про поширення границь Львова. Цей розпорядок опублікований уже в державному „Дневніку Устав“ ч. 35 з дня 10. травня. Наслідком опублікування в державному „Денникові Законів“ розпорядок набрав правної та обовязуючої сили.

Дослівний текст розпорядку такий: „На основі арт. 1. і 2. закону з дня 1. серпня 1923 р. про справу переводження змін у міських границях на просторі б. Королівства Галичини і Володимирії разом з Великим Князівством Краківським (Дн. Зак. Р. П. ч. 92. поз. 719) заряджується, що слідує:

§ 1. З львівського повіту в львівському воєвідстві вилучується: а) сільські громади Замарстинів, Клепарів, Голоско Мале, Знесіння, Сиґнівку, Кульпарків; б) зі сільської громади Білогорща присілок Левандівку, що творить суцільну територію, а західна границя якого проходить східньою межою ґрунтових парцель 693, 694, 697, далі полудневою межою дорогової парцелі 959/4, відтак східньою границею ґрунтових парцель 681/1 і 680/1 до стичної точки з парцелею 700/3, з черги північною межою ґрунтових парцель 700/3 і 884/2, східньою границею парцелі 883 до північно-східнього наріжника ґрунтової парцелі 934, а звідси східньою границею парцель 934, 974, 933/1, 938, 932/2 до залізничого тору залізничого шляху Львів—Краків; в) з сільської громади Козельники північну частину на північ від залізничого шляху Львів—Станиславів, відмежовану від полудня залізничим шляхом Львів-Станиславів, а від сходу границями сільських громад Козельники і Сихів; г) з сільської громади Кривчиці частину, обмежену прямою, що виходить від перехрестя границь громад Львів, Кривчиці і Лисиничі до точки, в якій ця границя перехрещується з границею присілку Ялівець, звідси здовж границі присілку Ялівець і громади Кривчиці до точки перехрестя границі громад Кривчиці—Ялівець і Лисиничі, відтак здовж границі залізничого шляху Львів—Бережани, [illegible] ґрунтових парцель 1557, 1398/1, 1399/2 до перехрестя з дорогою на дороговій парцелі 1539/1, здовж північно-західної парцелі 1539/1 до стичної тієї парцелі з залізничим шляхом Львів—Бережани, то є ґрунтової парцелі 1556, звідси здовж цього залізничого шляху, тобто східньою, полудневою і північно-східньою границею ґрунтової парцелі 1556 з границею громади Знесіння — всіх їх прилучується до міста Львова у львівському воєвідстві.

§ 2. Виконання цього розпорядку доручається міністрові внутрішніх справ.

§ 3. Цей розпорядок входить у життя з днем оголошення.

Підписали: голова Ради Міністрів В. Славек, мін. внутр. справ Г. Юзефський, мін. справедл. Цар і управитель мін-ства скарбу І. Матушевський.

Словом „великий Львів“ вже є. Чи на практиці вийде це в добро йому, зокремаж, чи краще стане від цього прилученим громадам скоро на ділі переконаємось.

Знову профанація стрілецьких могил.

(Допис з Козови.)

Дня 2. і 3. ц. м. пластова та лугова молодь у присутности місцевого грабаря справляла занедбані стрілецькі могили на козівському цвинтарі.

Дня 3-го травня пополудні польський священик о. Тустановський накинувся з лайкою до працюючих на гробах, називаючи їх варварами і большовиками за те, буцім то вони нищать чужі гроби. Заалярмована ним поліція моментально звилася на цвинтарі в числі 5 осіб та приарештувала присутніх на цвинтарі людей, а навіть жінок і перевела всіх під ескортою через ринок на поліцію. Переслухання тревало до пізного вечора, коли то всіх звільнено.

Дня 4. ц. м. пішло місцеве українське громадянство на цвинтар з вінцями походом у чвірках з терновим вінцем напереді. По відправленій панахиді на стрілецьких могилах відспівано кілька стрілецьких пісень, а опісля всі вернули в порядку до міста.

А в ночі з 5. на 6. ц. м. чиїсь варварські руки розкинули поправлені стрілецькі могили, поломили березовий хрест, а терновий вінець здерли з хреста і кинули в яму коло залізничого двірця. Тепер кс. Тустановський не кричить, що це варварство, а поліція не викрила досі справжніх злочинців-варварів.

Після злінчування мурина.

Аґ. АТЕ повідомляє: У містечку Шермен (стейт Тексас) вибухнули знову заворушення між білими та муринами. Змобілізували відділи нац. ґвардії та поліції, що уставила скорострілли, аби не допустити до нападу на вязницю, де сидить 16 арештованих за участь у лінчу мурина та підпал мур. дільниці.

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Магатма Ґанді.

2. Ґанді в полудневій Африці.

У 1890-их роках найшлося в полудневій Африці, головно в Наталі, яких 150.000 індійців-емігрантів. Приплив цих чужинців викликав у білого населення велику ворожнечу, а влада потурала цьому, бо сама хотіла стримати іміграцію азіятів, а навіть змусити до виселення тих, які поселилися вже в краю. Систематичні переслідування робили індійцям неможливим усяке життя: тяжкі податки, понижуючі поліційні приписи, публичні образи, а навіть лінчі, напади і демолювання будинків були на порядку дня.

1893 р. приїхав Ґанді до полудневої Африки, щоби боронити в однім дуже важнім процесі. Він зовсім не орієнтувався в положенню індійців в Африці. Від своїх перших кроків у Наталі він зазнав страшних досвідів. Цей індієць високої раси, якого завжди шанували в Анґлії і який досі дивився на европейців як на приятелів, найшовся нараз в обставинах, серед яких його разураз ображували найгрубшими лайками, викидали за двері готелів, викидали з поїздів, били, копали. За час дванацяти місяців він навчився панувати над собою. Коли прийшов час, він спішно збирався до відізду, але якраз розійшлася вістка, що уряд приготовляє проект закону, який має відібрати індійцям решткі їхньої свободи. Індійці були безсилі для боротьби, безвольні, незорганізовані, здеморалізовані. Їм треба було вожда, душі. І Ґанді посвятився. Він залишився в Африці.

Тепер почав він боротьбу проти державного насильства і проти брутальної юрби. В обороні прав індійців в Африці він розпочинає формальний, юридичний процес, який виграє, як не фактично, то бодай перед опінією Наталю і Льондону, скликує індійський конгрес Наталю, наладжує індійське шкільництво, засновує журнал, видаваний в анґлійській мові і в трьох мовах індійських. Щоби могти краще боронити своїх співгорожан, він стає таким як вони, покидає велику клієнтелю в Йоганнесбурґу і починає жити спільним життям з бідними, переслідуваними індійцями.

У 1904 р. він засновує біля Дірбану хліборобську кольонію на зразок кольоній Толстого, якого обожав. Сам виконує найтяжчі праці. Тут зі своїми мовчазними товаришами ставить пасивний спротив владі. Одначе рівночасно його наука любови і вибачення йшла аж до межі помочі ворогам. Скільки разів влада полудневої Африки находилася в небезпеці, стільки разів Ґанді завішував свій принцип саботування горожанських обовязків і жертвував свою поміч. В 1899 р. підчас війни з бурами він сформував індійський „Червоний Хрест“, який відзначився відвагою на полі бою. В 1904 р., коли в Йоганнесбурґу вибухла зараза, Ґанді зорганізував шпиталь. В 1906 р. в Наталі повстали проти влади туземці, Ґанді взяв участь у війні на чолі санітетського корпусу і отримав офіціяльну подяку уряду.

Шляхотні услуги Ґандія не зменшили ксенофобії білих. У короткому часі по офіціяльній подяці він опинився в тюрмі і був засуджений на тяжкі роботи, зневажаний і битий розяреною юрбою. Але ніщо не зломило його віри і принципу терпимости.

Боротьба тягнулася цілих двацять літ, а до найбільшого напруження доходила в роках 1907—1914. Уряд полудневої Африки видав несподівано новий закон проти азіятів. Тоді Ґанді зорганізував пасивний спротив у всій ширині. У серпні 1906 р. відбулася в Йоганнесбурґу святочна присяга індійців на „пасивний спротив“. Всі азіяти, ріжних рас, ріжних каст і ріжних религій, бідні й багаті обєдналися на поклик Ґандія. Арештовано їх тисячами. З браку тюрем перетримувано їх у копальнях. Але тюрма тільки освячувала їх діло. Ґанді був арештований тричі. Були трупи і мученики. Рух ріс. В 1913 р. він поширився з Трансвалю на Наталь. Величезні страйки, мітинґи, масовий похід індійців через Трансваль підбурювали опінію в Африці і в Азії.

Невгнута воля „великого духа“ доконала свого діла: сила приклонила коліна перед геройською лагідністю. Державна комісія британської імперії признала слушність Ґандієму майже у всіх точках. В 1914 р. новий закон скасував данину трьох лїврів і признав свобідне замешкання в Наталі всім індійцям, які хотіли залишитись там як вільні робітники. Після двацяти літ пожертвовання пасивний спротив переміг і Ґанді з авреолею провідника вернувся до Індій.

Ситуація в Індії.

На північ від Бомбаю вибухли поважні селянські заворушення. Селяни не хотять платити податків і проганяють з сіл англійських урядовців. В Каледістрікті зросла акція Пателя, якого правдоподібно також арештують. Союз індійських купців вислав до віцекороля друге письмо, в якому заявляє, що Англія дуже скоро буде жалувати, що арештувала Гандія. Ходять поголоски, що індійська поетка Найдуд буде також арештована.

Свиней впустили у мечет.

У звязку з музулманськими святами союз безбожників у столиці татарської республики, Казані, уладив карнавал. День перед святами замкнули ост. два мечети в тім місті. Коли музулмани не зважали на заборону та хотіли на-силу відчинити їх, безбожники розігнали музулман, привезли в тяг. автах кілька свиней і впустили у мечети, щоби так осмішити маг. релігію.

В Меці моляться за музулман з СРСР.

У Меці відбулося свят. богослуження при участи стотисяч музулман із ріжних частей світа, крім СРСР. Підчас богослуження король Геджасу Ібн Сауд, якого вважають опікуном Меки й Медини, відчитав спец. молитву Фатіха, присвячену всім музулманам, що згинули в обороні релігії. Вістка про переслідування музулманської релігії в СРСР викликала велике враження серед представників ісляму ріжних частей світа. Магометанські духовники взивають до складання жертв для переслідуваних у СРСР музулман.

Вбивають комуністів.

„Комуніст" приносить вістки про нові комуністичні виступи на Вел. Україні. В Дубосарах вбили голову рільної комуни Панасієва. ДПУ розстріляло обвинуваченого в убивстві сел. Явеця. Йому сконфіскували майно на основі розпорядку про колективізацію. В с. Сорокорівці в Київщині розстріляли 4 селян, що вбили комуніста Рубіна. В с. Манятино біля Шепетівки невислідженні люди вбили комуніста Ковваля.

Горожанська війна в Китаю.

Північна китайська армія під командою Єн-Си-Шана розпочала наступ на армію Нанкіна і розбила її. Нанкінська армія втратила 10 тисяч вояків вбитих і ранених, окрім цього північна армія взяла 8.000 полонених, 150 гармат і 300 скорострілів. Південною армією командують німецькі старшини. Північні військa посуваються вперед у напрямі столиці.

Після землетрусу в Персії.

З Льондону подають, що число жертв останнього землетрусу в Персії сягає 2000 осіб, а ранених 5000. Місто Сальмаст зруйноване до тла. Населення ночує на полях, бо землетрус дається чути час до часу і досі.

Вбиті та ранені в гірничій катастрофі.

З Байтену повідомляють, що в копальні „Конкордія" біля Гінденбурґа (Зеґж), що є власністю Горішньошлеських Гірничих Заведень, вибухли гази. Жертвою вибуху впало 12 людей. Двох шахтярів було вбитих, трьох тяжко ранених, а доля сімох невідома. Видістати їх тяжко, бо добувається багато трійливих газів. Гірнича комісія сказала, що майже нема надії видобути засипаних шахтярів.

Боротьба з пяним у повітрі.

Аг. АТЕ повідомляє: На летунському шляху між Шікаго та Нюйорком прийшло до надзвичайного повітряного бою. Пяний подорожній хотів вирвати пільотові керму. Підчас боротьби з пяним пільот випустив на хвилю керму з руки. Літак утратив рівновагу. Шість інших подорожніх затрівожилося. Вкінці пільот поборов пяного та щасливо осів на лет. майдані біля Нюйорку.

З волинського виборчого фронту.

Віча в луцькому повіті.

Оздів. Дня 4. травня відбули віче сен. Троян і п. В. Островський у сільській пожарничій шопі. Зібралася значна частина мешканців села — жінок і чоловіків. Населення залякане, але після промов осміліло й заявило, що голосуватиме на 18-ку. Вибрано мужа довіря й заступника.

Гірка Полонна. Тогож дня віче відбули сен. Троян і п. В. Островський на подвірю одного з господарів. Селяни з зацікавленням слухали промовців, що вреферували програму УНДО й діяльність наших послів. Після віча селяни звернулися до сен. Трояна у справі їхньої землі, на яку претендує місцевий дідич.

Скірче. Дня 4. травня відбув тут віче пос. Яворський при великому зацікавленні селян. Не зважаючи на те, що тут передтим відбулося віче сельроб-лівиці, селяни заявили, що вони голосуватимуть лише на листу ч. 18.

Хорлупи. Тут відбули віче пос. д-р Біляк і п. Левчанівський 4. V. Село здезорієнтоване сельробівцями. Одначе після промов селяни зрозуміли ідею і змагання національного табору й виявили зацікавлення працею наших послів та питанням про створення єдиного національного фронту.

Покащів. Дня 4. V. відбули тут віче пос. д-р Біляк і п. Левчанівський. Зібралися чоловіки й жінки. Посол Біляк промовляв про УНДО, діяльність парляментарного клюбу та захист інтересів селян. Селяни виявили бажання голосувати на 18-ку й обрали мужа довіря.

Забороль. Дня 5. V. відбув тут віче о. сен. Татомир. Зібралося, не зважаючи на робочий день, досить селян. Після промови о. сенатора селяни зацікавилися УНДО-м, яке кличе до створення єдиного національного фронту.

В. Омеляник. Тогож дня о. сен. Татомир відбув віче в селі В. Омеляник, яке є дуже мало свідоме й мало цікавиться національним та політичним життям. Одначе після виснення, до чого йде УНДО та після зреферування діяльности наших послів, селяни виявили помітне зацікавлення Обєднанням і обрали мужа довіря та його заступників.

Чаруків. Тут відбув віче 6. V. пос. Яворський. Віче, яке заздалегідь замовили самі селяни, пройшло з величезним успіхом, зібравши масу народу. Настрій дуже добрий. Всі заявилися за 18-ою. Обрано мужа довіря й заступника.

Радомишль. Тогож дня посол Яворський відбув віче у великому селі Радомишлі. Зібралося понад 800 осіб. Заявилася також боївка сельробулівиці. По закінченні віча почулися дикі дитячі вигуки сельробівської боївки, що дало притоку поліції вмішатися й опорожнити місце зборів. Проти поведінки поліції запротестував пос. Яворський. Збаламучена сельробом молодь цього районy є справжньою карою божою: вона перешкоджає всякій культурній і національній праці селянства. Селяни з великим зацікавленням слухали промовця.

Богушівка Щуринська. Віче відбулося 6. V. Прибули о. сен. Татомир і п. В. Островський. Промови наших промовців зробили сильне враження на масово зібране селянство, яке при попередніх виборах все голосувало на сельробів. О. сенатор зокрема звертався до жіноцтва в справі виховання дітей, а п. Островський виголосив сильне слово до молоді. Після останнього слова маса вигукнула українському народові: Слава! Обрано мужа довіря і його заступника.

Невільне. Одночасно відбув тут віче сен. Троян. У 1928 році всі селяни в Невільному голосували на 8-у, тепер-же заявили, що голосуватимуть лише на 18-у. Село скупчене й тому на віче прийшли майже всі селяни, а серед них багато жінок.

Пожарки. Тогож дня сен. о. Татомир, Троян і п. В. Островський відбули віче в селі Пожарки, яке з національного боку виявляє себе дуже слабо. „Просвіти" нема. Велика частина населення належить до секти суботників, які мають за американські доляри роскішний дім молитви. Зацікавлення політичним життям слабе. Одначе після віча, на яке зібралася лише часть селян (решта була в полі), зацікавлення до виборів зросло. Обрано мужа довіря й заступника. На стації *Переспа* стрінено агітатора суботників, а одночасно й рос. 20-ки, який роздавав нумерки й нападав на українців. При цій нагоді п. В. Островський відбув коротку нараду в гуртом місцевих селян, що чекали на наших послів, сподіваючись віча, якого не можна було влаштувати задля відсутности часу.

На орґанізаційному фронті.

ЗБАРАЖ.

Дня 10. квітня п. р. відбулося в Збаражі заходом Повітового Народнього Комітету велике повітове віче, яке отворив голова комітету п. Іван Ткачук, господар з Красноселець, а якому проводив посол д-р Степан Баран. На вічу явилися посли д-р Баран, о. прелат Куницький, Володимир Целевич і Антін Кунько і вони реферували на теми політичні, орґанізаційні, самоуправні й господарські, після чого на внесення п. Гр. Скаскова принято відповідні резолюції, а окрему резолюцію з заявою довіря і признання для Української Парляментарної Репрезентації. Принято врешті резолюцію з протестом проти більшовицького терору на Вел. Україні зі словами спочуття для жертв цього терору. — Від учасників віча було кілька запитів до присутніх послів у ріжних справах, прим. у справі вимірювання доходового податку від пасік, у справі шарварків, дорогового податку і т. д., на котрі обширні пояснення дав пос. д-р Баран. По закінченні віча багато присутніх зголосилося у посла д-ра Барана в громадських та особистих справах і вони також одержали від нього бажані інформації й виснення.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 13. травня п. р.: за масло експортове солене пріма кільограм —·— зол., за масло несолене бльокове — — зол. за кільограм.; за літру молока 0·29 зол.; за літру сметани 1·60 зол.; за копу яєць 5·90 до 6·00 зол.

Чи розвяжуть сойм?

Ендецькі варшавські часописи повідомляють, що міродатні чинники ББ. мали вже приготований декрет про розвязання сойму, одначе настрій змінився основно після виборів на Гор. Шлеську. Рішаючі кола прийшли до переконання, що нові вибори в цілім краю могли би принести для санації ще більшу невдачу, ніж на Гор. Шлеську.

Англія готова признати Індії незалежність.

До Шолапуру відійшли дальші відділи війська. Здержано видавництво 3 індійських часописів. Арештували 7 членів Нац. Зібрання. Віцекороль Індії у відозві заявляє, що англ. уряд опрацьовує реформи для Індії, а Ґанді відмовився взяти участь у працях над реформами конституції Індії. Так утратив нагоду позитивної співпраці, яка може вже не вернеться. Уряд узявся в конечности за гострі засоби, одначе не вирікся проєкту надати Індії волю. 20 жовтня в Льондоні збереться конференція й інд. представники могтимуть висловити свої думки.

Аг. АТЕ повідомляє, що юрба в Шолапурі окружила військові патрулі, що панц. автами кружляли по місті, та не хотіла уступити. Постерунок поліції здемолювали, все, що було в ньому, спалили — вивісили інд. нац. прапір. Інший поліц. постерунок, 8 км. від Шоляпюру, передтим евакуований, спалили зовсім. Ґандіїв син Манілаг вирушив із 300 добровольцями до Дарасану, де є вел. склади сільного монополю. В Дігбої прийшло до сутичок між мусулманами й індійцями. Було 3 убитих. 10 тяжко ранених.

Наступ англ. війська.

Англійські війська під командою полк. Пейта пішли наступом на місто Шоляльпюр і заняли його, хоч індійці завзято боронилися. На стратегічних місцях міста розставило військо барикади та скорострілн. Проголошено воєнний стан.

Присуд Ґандієвого наслідника.

Арештованого Абаса Тіябджі засудили на 6 місяців тюрми.

Крадіж у львівському воєвідстві.

У будинку воєвідства на III. поверсі до бюр окр. дирекції публ. робіт дісталися в ночі на 13. травня вломники, вирізали в касі отвір і забрали около 20 тис. зол. Поліція здогадується, що вломники дісталися з подвіря по руштуванні на стрих, а потім зійшли до бюра. Поліція веде слідство.

Меморіял у справі Зл. Держав Европи.

Берлінська преса подає подробиці Бріянового меморіялу в справі проєкту Злуч. Держав Европи. Меморіял заняв 10 ст. маш. письма. Його оголосить на другий тиждень у Парижі, а рівночасно доручать поодиноким урядам. Меморіял складається зі вступу, що обговорює конечність взаїмного зближення евр. держав, і з трьох частей: 1-ша часть основна, 2-га господарська, 3-тя політична. Господарська часть, обємом найменша, основана на ідеях бувш. фр. міністра Люшера, який вже на госп. конференції в 1927 р. відгравав вел. ролю. Ця частина обовязує відомі проєкти створення евр. картелів, головнож углевого, опісля заг. европейські рільні орґанізації, головно для збіжевої господарки. Згадано теж про спільну европейську монету, спеціяльно для подорожуючих і про пашпортові пільги.

Політична афера в Румунії.

Провідник рум. лібералів Братіяну проти волі реґента кн. Миколи оголосив летючку, що обиджує кн. Карла. „Адеверул" повідомляє, що кн. Микола сказав Братіянові, щоби не забував, що кн. Карло є батьком короля а його братом. Рада міністрів на 5. год. засіданні ухвалила сконфіскувати летючку, а пресу повідомили, що часописи, які займатимуться бувш. наслідником престолу і коментуватимуть акт 4. січня, будуть конфісковані. Юрій Филипеску, що вернувся з Парижа передав до відома такі слова кн. Карла: Тужу за рідним краєм і хочу вернутися, та не хочу бути причиною політ. спорів. Румунія потребує єдности.

Проказа в Празі.

У клініці шкірних недуг у Празі ствердили проказу в робітника, що тому 10 літ вернув із Аргентини. Хорого ізолювали, а жінку його й дітей піддали лік. оглядинам. Жінка мабуть також хора на цю страшну недугу, діти здорові.

Зголошування заразних недуг.

Львівський міський виділ здоровля пригадує, що заразні недуги треба зголошувати у відділі заразних недуг міського виділу здоровля (пл. Місіонарська 2., тел. 23-49). До таких недуг належать: чума, віспа, аз. холера, черевний та плямистий тиф, червінка, запалення мозкових опон, сплячка, проказа, чахотка (небезпечна для окруження), недуги від звірят: носатина, затроєння мясом і рибами.

Арештування на Волині.

Поліція арештувала на Волині 123 українців. Польські часописи твердять, що це члени УВО, та що між арештованими є й голова і секретар окр. комітету тієї орґанізації в Рівному. Йдуть дальші ревізії та арештування. При ревізії, як пише польська преса, забрала поліція богато документів і зброї.

Помер Нансен.

В Осльо помер 13. травня відомий мандрівник Фрітьоф Нансен у 69 році життя.

Сніг.

У південній Чехословаччині температура обнизилася до тієї степені, що впав сильний сніг. Він перестояв цілий день.

НОВИНКИ

— **Адміністрація „Діла" почала вже даром висилати цікаве оповідання Волод. Островського, яке появилося книжкою п. з. „СМІХ ЗЕМЛІ", всім Вп. Передплатникам, що згори заплатили передплату за I. піврік 1930.**

— **Черче. Відкриття першого сезону дня 1. червня.** В першому сезоні знижені ціни. Проспекти і подрібні інформації висилає управа заведення — Черче, почта Рогатин, або Дирекція Спілки — Львів, Ринок 10/I. Центробанк.

— **Пригадка.** Загальні Збори Мінерального Живця „Черче" С-ки з обм. відпов. у Львові відбудуться дня 15. травня в год. 4. попол. в льокалі Центробанку — Львів, Ринок 10/I. За Надзірну Раду: д-р Маріян Панчишин, д-р Кость Левицький. 2066

— **Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60.** 1554

— **Святочну Академію** в 11-літню річницю смерти великого українського ученого економіста проф. **Михайла Туган-Барановського** улаштовує Комітет Студентів Вищих Торговельних Шкіл під протекторатом Ревізійного Союзу Українських Кооператив в неділю 18. травня ц. р. в год. 12. вполудне в салі Т-ва ім. Лисенка. Реферати на Академії виголосять інж. Ю. Павликовський — „Туган-Барановський — його погляди на становище селянства в кооперації" та проф. д-р В. Старосольський — „Система національної економії М. Туган-Барановського та його становище в методольоґії соціяльних наук взагалі". Точки хоральні виконають хори Бандуриста та Студентів Торговельників. Фортепянове сольо Н. Біленька. Дохід призначений на бібліотеку при Торговельній Школі Т-ва „Просвіта". Вступ за добровільними датками. В цім святі в память великого українського ученого певно візьме громадну участь наше громадянство.

— **„Свячене" у Відні.** Пишуть нам: Виділ „Української Бесіди" у Відні влаштував у власних салях при Штроцціґассе 32 (VIII. округ) у дні 26. м. м. спільне „свячене", на якому явилося несподівано багато людей з кругів старшого українського громадянства й молоді. Перед „свяченим" відбулася додаткова декорація б. членів УГА. у Відні пропамятною відзнакою, чого довершив б. ґен. Кравс. Після декорації посвятив великодну паску парох церкви св. Варвари о. д-р М. Горникевич. Серед гарного настрою присутні засіли до накритих столів і провели кілька приємних хвиль на дружніх розмовах, переплітаючи їх співами стрілецьких і народніх пісень. Подібне „свячене" відбулося теж в робітничім Т-ві „Родина", в церковнім брацтві і в українській школці для дітвори.

— **Хоробрлива вразливість на... інформації щоденника.** „Нова Зоря" повідомляє, що Преосв. еп. Хомишин не був на ніякій авдієнції у мін. Юзефського підчас його побуту у Станиславові, тільки ревізитував міністра, що перший зложив йому візиту. При цій нагоді „Н. З." інсинуує „Ділові", яке принесло вістку про цю авдієнцію за ПАТ-ом (разом з усією щоденною пресою), що згадана нотатка стилізована так з метою „дискредитування станиславівського епископа в шовіністичних кругах"... В такому разі цей закид зволить „Н. З." спрямувати на адресу ПАТ-а. Щож до „Діла", то воно подало цю вістку з чисто інформаційного обовязку, бо йому всяка думка про дискредитацію станиславівського владики була зовсім чужа, тимбільше, що про дискридитацію з такого приводу можуть думати тільки хорі люди.

— **Успіхи українського мистця.** У відомій ґалерії образів у Парижі „Ле Студіо" при Авені Боске відчинили цього місяця виставку своїх образів Ізахар Рибак, наш земляк, що живе в Парижі від довшого часу. Це його четверта з черги виставка. У 1924 р. він належав у Німеччині до гуртка „Падолист" і тоді писав про нього відомий письменник Арнольд Цвайґ, як про талант, що дає надзвичайні документи селян-

КІМ.

З українського музичного життя в Празі.

I. Концерт Українського Академічного Хору.

В дні 29. березня на концерті-вечірці Т-ва „Єдність" у салі чеської торговельної Бесіди (Т-во „Єдність" культурно-національне, обєднує українців, що більш-менш акліматизувалися в Чехії; завдання його: нав'язати постійні звязки між чехами та українцями) вперше можна було почути після півторарічної перерви, *Український Академічний Хор* (УАХ), який є найстаршою музичною орґанізацією в Празі (з 1921 р.). Відсутність декількох репрезентаційних концертів УАХ в минулому і теперішньому сезонах, особливо при збільшено-інтенсивній діяльности чеських хорових товариств, давала себе в українському житті на чужині відчувати. УАХ переживав крізу, спричинену зменшенням активних членів, особливо щодо жіночого складу. В часах перерви, що правда, відбувалися принагідні виступи УАХ на деяких українських святах, але ті виступи не давали можливости вясувати нове обличчя хору.

На згаданому концерті УАХ виступив як мужеський хор (раніше був мішаний) під кермою нового диріґента Б. Пюрка (студ. празької держ. консерваторії, кляс: композиції і диріґування). Виступ УАХ вдовольнив би й вибагливого слухача. Вирівняність голосових партій, інтонаційна чистота, гнучкість і компактність звуку — це безумовно досягнення, які кожне хорове товариство ставить собі за ціль. Ці досягнення УАХ, що є наслідком спільної праці як хору, так і нового диріґента, дали можливість виказати диріґентові на такій технічно-високій основі свої спеціяльні здібности.

В програмі концерту не було ніяких нових річей, все були досить старі: „Чорна ріля" — Людкевича, „Гуляли" — О. Нижанківського, „За річкою, за Дунаєм" — Леонтовича і інші, але кожен твір у новій інтерпретації, що далеко відходила від звичайного шабльону, виглядав дійсно новим. Б. Пюрко зумів і в таких старих дусниках репертуару кожного українського хору віднайти нові моменти, що вказує на його муз. культуру і диріґентський хист. Особливо це помітно було в „Гуляли", з якого то твору диріґент створив богатий, ріжнобарвний, драматичний малюнок, не стративши одночасно тої лірики і того богацтва пісенного мельосу, що таким сутнім є у творчости О. Нижанківського.

Чарівне враження лишив відспіванням сольового речення: „А у другу..." („Гуляли") член УАХ барітон п. Гакен (учень проф. Д. Левитського). Цей виступ УАХ зустрівся з признанням празьких українців, що давно вже чекали на відновлення хором своїх мистецьких традицій, що їх розпочав перший диріґент М. Рощахівський. В дальшому виділ УАХ на чолі з д-ром Кутинським І., який кілька років є незмінним головою виділу, памітив декілька концертів хору, виступи у радіо-концертах і співання до ґрамофонових плит.

Цікавими моментами цього концерту були ще виступи: члена УАХ, учня проф. Кадержабека п. В. Балтаровича, який без сумніву гарно співає, маючи соковитий і еластичний та з широким діяпазоном, ліричний тенор. Прикра у цього співака з таким богатим голосом — відсутність технічного поступу, що від недавна стає помітною. То загальна біда більшости українських співаків: усе Бог дав, але щоб даний талант удесятирити своєю працею — цього нема. Не твердж у, що співак реґресирує, але відсутність поступу у такої муз.-культурної людини (В. Балтарович студіює і композицію і ці студії дають уже позитивні наслідки) незрозуміла.

Виступ молодої танцюристки п. В. Філиповської зустрів найбільше признання у публики. Танцюристка (чешка) своєю появою чарує, але її хореоґрафічні досягнення ще не виходять поза межі учениці, яка виказує, що правда, великі здібности. Пркерасна будова тіла і клясичні риси обличчя, еластичність рухів, не штучний, але повний продуманости підхід до відтворюваного образу і, найголовніше, просто екстатичне, повне молодощів, захоплення танцем (орієнтальні танці) — це риси, розвиток яких обіцює в будучому молоденькій танцюристці богаті можливости на полі хореоґрафії.

ського життя. У Франції критик Вальдемар Жорж витав у ньому передового мистця працюючого люду. Тепер І. Рибак виставив 28 образів, незвичайних щодо сили своїх колірів, світлотіні й в передачі руху. Критика висловлюється про Рибака як про мистця, що поруч із росіянами Шагалем і Сутіним стає представником нового напрямку в малярстві. Рибак провів минулого року літо в Ля Рошель, де студіював в пристані життя рибалок і робітників і там намалював низку чудових картин.

— **З судової салі.** В с. Сеньківці, пов. Рава Руська, від кількох літ є боротьба двох таборів: молодшого більш радикального і старшого більш поміркованого. Обидва табори намагались захопити в свої руки громадську раду, кооперативу і т. д. Староство підтримувало старше покоління й узгляднювало тому, що між старшими було богато поляків й уґодовців. У звязку з цею боротьбою двох таборів згоріла стодола старшого селянина Задолинного, який був секретарем. Впало підозріння, що стодолу підпалили „молоді". Дня 8. листопада 1929 р. хтось застрілив Юрка Задорожного і знов пішли поголоски, що цього члена групи старших, убили молоді. Поліція арештувала Павла і Михайла Гнідеців і підчас слідства Михайло Гнідець признався, що Павло підпалив стодолу і вбив Задорожного. Дня 12. ц. м. перед судом присяглих у Львові відбулася розправа проти цих двох обвинувачених, але вони обидва не признаються до вини і розправа ще не скінчена. Свідки потверджують, що в таборі молодих у Сеньківцях, був більш антипольський дух, як серед старших.

— **Згоріла фабрика круп.** У ночі на 13. травня згоріла у Львові при вул. Вільчків 4. фабрика гречаних круп Вітліна. Полумя охопило цілу фабрику, а огонь піддержував легкогоріючий матеріял.

— **Під колесами поїзду.** На стації Тенітники, пов. Рогатин, найдено молодого жида, переїханого поїздом. Ідентичности цеї особи не вдалось ствердити, як також невідомо, чи мається тут до діла з самовбивством чи нещасливим випадком.

— **Ватикан матиме маринарку.** Італійський уряд у порозумінню із Ватиканом починає будувати окрему невеличку пристань для кораблів ватиканської держави. Папа римський має намір виїхати кораблем до Картаґіни.

— **Ріжні вісти.** На кордоні Азербейджану витворилась у землі довга на 2 милі щілина, в якій зникло велике озеро Урилнсяль. — На острові Міндав (Філіпіни) вибухло повстання, в якому згинуло 50 осіб і богато було ранених. Дня 12. ц. м. на евхаристичному конґресі в Картаґіні папський леґат виголосив проповідь, а архиеп. Парижа Вердіє уділив вірним папське благословення. — Режісера радянських фільмів Айзенштайна заанґажавано до Голлівуду, де буде режісерувати кілька тонових фільм. — Французький маршал Жофр, найвизначніший ґенерал підчас світової війни, поважно занедужав.

— **Про ґенезу і доґматичні підстави Кат. Акції** (продовження попереднього реферату) говоритиме о. Т. Горникевич в середу 14. ц. м. в год. 19. веч. у Дух. Сем. при вул. Коперника 36. на сходинах „Обнови", на які запрошує гостей — **Виділ.**

— **Пласт. новики(чки)!** Команда табору новиків у Підлютім повідомляє, що останній речинець зголошень до табору пересунено до дня 25. травня ц. р. Спішіться, бо число учасників обмежене. Зголошення слати на адресу: **Іван Кліщ**, студ. техн., Львів, Вулька 45.

— **„Свято Матери".** Отсим подаємо до відома всім тим установам та Аматорським Гурткам, які приготовляють виставку сценічної картини Марії Козоріс-Бариллякової п. з. „Свято Матери" — що ця пеcа апробована і дозволена до прилюдних вистав рескриптом львівського старости гродзького з дня 6. травня 1930. до ч. 216/оґ. пр. Отже при повідомленні повітових адміністраційних властей треба подати число цього дозволу.

З нових книжок.

О. Олесь: МИНУЛЕ УКРАЇНИ В ПІСНЯХ. Княжі часи*).

Навіть і найбільші поети часом сходять із висот чистої поезії на низини буденної літературної роботи, яка має на меті практичні ціли, суспільні, педаґоґічні, або й особисто матеріяльні.

Так Іван Франко в антрактах своєї творчости писав віршовані оповідання для дітей, так і автор незабутої збірки „З журбою радість обнялась" написав віршом історію княжої доби. Можнаб подумати, що в поета Олеся вичерпались джерела чисто поетичної творчости, і що він, не бажаючи переспівувати давні свої мотиви, звіршував історичні події, шукаючи готових сюжетів, які вже сами собою є поетичні, бо минулі, бо мають чар „бувальщини" нашого народу.

Твір О. Олеся попереджує стаття М. Голубця про творчість цього поета, стаття видержана в дусі рекламових суперлятивів і гіпербол, далі читаємо „Заспів" картини з життя українського народу в передісторичній добі, потім кожному князеві київської і галицько-волинської держави посвячена окрема пісня. Твір кінчиться піснею про „Кінець галицько-волинської держави".

„Княжі часи" як літературний твір, не стоять на тому рівні, що попередні твори Олеся, вірш хоч легкий як завжди в цього поета, та позбавлений майстерности й викінчености, рими такі, які випадково авторові навинулись під руку, дієслівних римів аж надто багато, поет навіть свідомо викривлює деякі слова, щоби нагнути їх до рими (до слова „Дажбог" римує „дорог" хоч повинно бути „доріг"), помічається часті прогріхи проти законів милозвучности (у очі, тут в вінках) стрічаємо навіть такі відхилення від нормальної складні: „На кійки стоять схилившись" замість „стоять, схилившись на кійки".

Але всі ті хиби твору забувається, коли місцями читач находить чисто Олесівський, легкий вірш, прекрасні своєю простотою образи та той особливий ніжний та сердечний настрій, яким надихані були попередні збірки поезії цього визначного поета: от хочби „Бій над Каялою", або „Зруйнування Київа" та багато інших фраґментів княжої доби змальовані поетом яркими барвами, в простих, але гарних картинах, які залишають сильне враження.

На жаль, після цього зараз-же стрічаємо вірші прозаїчні, позбавлені всякої пластики, склеєні тільки так, щоб якийсь сухий історичний факт подати у віршованій формі:

„Син Данила, Лев, якому,
Збудував Данило Львів,
Після смерти свого батька
На престіл у Львові сів".

Так починати спів про князя Данила може і початкуючий 18-літній поет і на це не треба аж автора „З журбою радість обнялась".

Але твір цей має чисто практичну мету, педаґоґічно-національну і його вартість треба оцінювати відповідно до того, наскільки автор свою мету осягнув.

А з цього боку „Княжі часи" є дуже цінним вкладом у наше письменство і чи не найкращий твір, виданий досі видавництвом „Неділя". Тільки можна жалувати, що „Неділя" видала цю книжку без ілюстрацій, бо ілюстрації булиб зробили її більш цікавою для цього читача, для якого вона призначена — себто для молоді. Дивно вражає також, що заголовок на обгортці називається „Княжі часи", а в середині „Минуле України в піснях".

Ол. Бабій.

*) Львів, накладом видавництва „Неділя", 1930.

Весняний попис львівського „Лугу".

Львівський „Луг" виступив з переглядом своєї праці в неділю 4. травня 1930 р. Погода була чудова, тому не диво, що публики на площу Сокола-Батька прийшло дуже багато. „Луг" вивязався зі свого завдання зовсім добре. Луговички вивели вправи хустинами, приписані на 1930 р., а І. чета луговичок ритмічні вправи до пісні „Метелик". І. чета луговиків вивела вправи на поручах, вежі та спільно з усіми трьома четами лугові вправи вільноруч. ІІ. чета луговиків поза вправами вільноруч — свої вежі. IV. чета виконала вправи на коні. Перший відділ малих луговиків вправи на коні і вправи на матерацах, другий відділ вправи на кізлі. Малі луговички вправи квітами, вежі й вільноручні вправи. Відділи луговиків і луговичок спільно вивели вправи вільноручні мішані, а цілий Луг враз з малими луговиками і луговичками виставив одну велику вежу, у склад якої входило 150 людей. Всі вправи випали добре. Публика була вдоволена з перегляду лугової праці і своє вдоволення й захоплення виявляла рясними оплесками, якими нагороджувала всі точки того попису.

В пописі брали участь тільки оба львівські Луги, тобто Т-во „Луг", яке гуртує луговиків і Т-во „Луг" ІІ., яке гуртує луговичок. У дні 15. червня ц. р. має відбутися Лугове Свято у Львові, в якому мають взяти участь також „Луги" з краю.

Зі спортового життя.

СОКІЛ-БАТЬКО—СОКІЛ IV. 5:2 (2:1).

В недільних змаганнях секція коп. мяча С.-Б., рівнорядна ІІ. дружині України, побідила Сокіл IV., стріляючи 5 воріт (одні з карного), що завдячує дуже слабій грі запасного воротаря Сокола IV. та перемученню грачів по цілонічних вечерницях. Не зважаючи на те, Сокіл IV. держався добре, а стрілення двох воріт головкою Терлецьким і Цибиком свідчать про бойдатність його нападу. Найкращим на грищі був зі секції С.-Б. Маґоцький, а з Сокола IV. Терлецький.

Відбиванка. СОКІЛ IV.—СОКІЛ БАТЬКО 25:18.

Членкиці Сокола IV. перемогли певно дружину Сокола-Батька. Першу половину виграв Сокіл-Батько 15:10, а другу Сокіл IV. 15:1. Мужескі дружини з огляду на спізнену пору не змагались.

Станиславів. ПРОЛОМ—РЕВЕРА 1:5 (0:3). Мистецтво Б-кляси. Склад Пролому: Панашій, Павловський, Ковальський; Росяк (Демянчук), Маруняк (Росяк), Гусак; Ліськевич І., Мокловеч, Демянчук (Маруняк), Керникевич, Пропик. Дружина Пролому по слабій грі минулої неділі була у всіх лініях на клясу ліпша. Спершу перевага граючої з вітром Ревери, що стріляла вже в 5 м. із замішань під воротами двоє воріт. Атак Пролому нездепримований пре вперід, але певна оборона Ревери ліквідує всі наступи. Третій ґоль у 18 м. — це заслуга вітру, що звернув високий викоп нашого оборонця у ворота Пролому. В другій половині спершу перевага Ревери, що стріляла дальші два ґолі. Маруняк переходить до атаку. Гра вирівнюється, а наприкінці Пролом переважає. Та ніхто з наших грачів не може здобутися на сильний стріл. У тім часі Пролом перестрілює карного. В 3 м. перед кінцем Маруняк здобуває одинокі ворота для Пролому. Вислід слід уважати за зовсім добрий, коли зважити, що Ревера виступала у складі, в якім розґраватиме мистецтва А-кляси. З Пролому вирізнився Маруняк, що був найліпшим грачем на площі. Суддя п. Мішкевич. Видців около 500.

ПРОЛОМ ІІ.—РЕВЕРА ІІ. 0:3 (0:1).

Мистецтво Ц-кляси. Гра вирівнана. При кінці перевага Ревери, в рядах якої виступили „ветерани" Ревери І. Пролом „завдячує" програну на „0" (зеро) нездатности й неіграности атаку. Суддя п. Серафіні. Л.

Т. С. Т. „ПІДГІРЯ" (Дрогобич)—К. С. „СЛОНЬЦЕ (Борислав) 6:1 (4:1).

В неділю 11. травня відбулися товариські мячеві змагання між дружинами Т. С. Т. „Підгіря" Дрогобич і К. С. „Слоньце" Борислав у Бориславі. Т. С. Т. „Підгіря" виступило в складі: Мягкий, Кобільник, Жук; Неділенко, Кіцила Кость, Воробець; Сасик, Кіцила Клімко, Мисишин, Ґеник і Чорнодольський. Цілий час змагань перевага „Підгіря". Ворота стріляли: Кіцила Клімко 5, Ґеник 2 і Мисишин 1. Господарі стріляли свої ворота з карного.

Надвірна. Бескид-Гакоаг 3 : 1 (1 : 1).

Змагання за мистецтво Ц-кляси. Жида в свому найкращому складі. Ґолі стріляли: Мурський 2, Андрійович 1. Побіду завдячує Бескид головно свому воротареві. Суддя п. Кляммер. Публики поверх 300. Попередили змагання Бистриця комб. — Бескид ІІ. 1 : 0.

Шахи.

Мистецькі змагання шахових клюбів Львова.

Перша тура шахових змагань за клюбове мистецтво Львова покінчиться правдоподібно вже з початком червня. До кінця лишилися ще три рунди.

Недільна стріча цього турніру закріпила становище обох клюбів, що стояли на перших місцях, а саме Л. К. Ш., що виграв усі партії проти Аматорів, і Гелму, що виграв з Т-вом Українських Шахістів у відношенні 7:3. Цею мало заслуженою перемогою запевнив собі Гелм друге місце, принаймение в першій турі. Осінні відплатні змагання можуть змінити ще вигляд табелі.

З інших вислідів найцікавіша є перемога Кадура над Гетманом у відношенні $6\frac{1}{2}:3\frac{1}{2}$.

В семій рунді грають: Л. К. Ш.—Сокіл, Т. У. Ш.—В. К. Ш., Гетман—Ґовец, Чорні—Аматори і Кадур—Гелм.

Це оголошення рівнається 5 КУПОНАМ

на грубо посріблювану ложку!

Це само оголошення має вартість 5 купонів. Вистарчить його вирізати, долучити до звичайних купонів і прислати нам вимагану кількість, взаміну за наші чудові посріблювані ложки.

Смачний, здоровий і практичний Quaker поручають від літ лікарі і виховательі. Вариться 3 до 5 хвилин. Можна дістати в кожній споживчій крамниці.

Quaker

Вівсянки

2064

ПОЗІР!

ЗВІДСИ ВИРІЗАТИ!

Виділ ч. 641. А. Д.

Це оголошення прислане разом з купонами Quakera буде числитися за 5 купонів. При виміні купонів на премії, лише одно оголошення в кожнім комплеті буде признане за рівновартість 5 купонів.

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 14. травня, год. 7·30 вечором „Дім жінок".

Четвер, 15. травня, год. 7·30 вечором „Дім жінок".

Малий Міський Театр:

Середа, 14. травня, год. 7·30 вечором „Пан Топаз".

Четвер, 15. травня, год. 7·30 вечором „Пан Топаз".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Заклята ріка" (Рін Бартельмс, Бетi Компсон).
КАСІНО: Любовниця Розвольського.
КОЛЬОСЕИ: Пат і Патахон як банковці.
КОПЕРНИК: Забуті лиця. Сонн підростків.
ЛЕВ: Отруя любовної спокуси.
ОАЗА: Острів насолод.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Співець Бродвею" (Дж. Гільберт).
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Ночі в пустині".
ПАН: Дівча з каруселі. Любов у природі.
ПАСАЖ: Сокіл прерії.
ПРОМІНЬ: Право молодости.
СТИЛЕВЕ: Ягоди вулиці (Джанет Гейнор).
ФАТАМОРГАНА: Жінка на місяці.
ХИМЕРА: Таточку, я хочу графа!
УТІХА: „Волга, Волга".

Програма радіо.

Середа 14. V. 1930.

ЛЬВІВ 11·58 Сигнал часу, гайнал, 12·05 Концерт грамоф. плит, 17·45 Концерт грамоф плит із Кракова, 18·00 Концерт із Варшави, 18·45 Відчит, 19·20 Всячина, комунікати, грамофоновий концерт, 19·58 Сигнал часу, гайнал 20·05 Всячина, комунікати, 20·15 Фейлетон, 20·30 Концерт. літературна чвертьгодина, 22·10 Фейлетон, комунікати, 23·00 Танкова музика.

Четвер 15. V. 1930.

Варшава (1411,7) 16·15 Ґрамофонові плити. **Краків** (312,8) 12·40 Шкільний поранок. **Гельсінгфорс** (221,4) 20·05 Радіорхестра. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Радіорхестра. **Льондон** (356,3) 16·45 Популярна музика. **Стокгольм** (436) 20·15 Пісні Штравса і Ґріга. **Рим** (441) 21·02 Італійська музика. **Лянгенберг** (473) 13·05 Легка музика. **Прага** (487) 19·20 Фінляндські пісні. **Брюссель** (509) 21·15 Радіорхестра і спів. **Відень** (516,3) 20·00 Твори Штравса і солісти. **Будапешт** (550) 17·40 Оперетова музика. **Ленінград** (1000) 19·00 Радіорхестра. **Харків** (1304) 17·00 Українознавство, 20·00 Концерт для села.

Пятниця 16. V. 1930.

Варшава (1411,7) 17.44 Концерт мандолiністів. **Краків** (312,8) 12·05 Ґрамофонові плити. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·00 Радіорхестра. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Смичковий квартет. **Льондон** (356,3) 19·40 Радіорхестра. **Стокгольм** (436) 18·45 Спів і рецітації. **Рим** (441) 17·30 Італійська й еспанська музика. **Лянгенберг** (473) 13·05 Легка музика. **Прага** (487) 16·30 Камеральна музика. **Брюссель** (509) 21·15 Радіорхестра і спів. **В день** (516,3) 16·30 Концерт солістів. **Мюнхен** (533) 17·30 Домашня музика. **Будапешт** (550) 17·00 Музика на цитрах. **Ленінград** (1000) Концерт. **Харків** (1304) 20·00 Оперова музика. **Париж** (1725) 13·30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою ім. Когутяка. 2002

Самбір Старий:

Середа	14/5	ц. р.	„Пташник з Тиролю".
Четвер	15/5	„ „	„Те, чого не бувало".
Пятниця	16/5	„ „	„Трійка гільтаїв". 2057

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, деревляних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла".

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше „Wenecja" Боїмів 19.
2046 3—30

4 ПОКОЇ, кухня і лазничка до винайму від 15 ц. м. — Зелена — бічна 93. „Филипівка". 2054 2-3

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриланти і перли Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 1856 18-?

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1857 61

ПОТРЕБУЮ ІНСТУКТОРА, який приготовив би мого сина до іспиту з V. кл. гімназійної перед феріями. — Зголошення враз з умовинами слати: Володимир Геп, Ванькова, повіт Ліско, почта Ропянка. 2060 2—3

ДЕНТИСТИЧНЕ заведення **Емануеля Бекмана**, Львів, вул. Академічна ч. 24 телеф. 52—19 приймає від 9—1 та 3—6. 2071 1—2

УНЕВАЖНЯЮ загублений особистий довід, виставлений громадським урядом Убинє, на назвисько Михайло Воротняк, ур. 1911. 2061

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 **Пересвітлення Рентґеном.**

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики**
ординує від 8—10½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Дітермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.
826 Телефон 65—87.

24 зол. СТОЛОВІ НАКРИТТЯ **24 зол.**
з китайського срібла: 6 ложок, 6 виделок, 6 ножів і ложочок тільки у
Б. ҐРИНБЕРҐА, ЛЬВІВ,
вул. Сикстуська ч. 4 Тел. 59—12.

ЧЕРЧЕ! Пансіон Роксоляна поручає комфортові, сонячні покої з постілю або без. **Першорядний харч на десеровім маслі.**
Ціни від 6—10 зол. від особи. Сезон починається від 1. червня. Скорші зголошення приймає
Цукория Стецькова вул. св. Николая ч. 7. тел. 65—89.
2065 1—2

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „A la Paris"
Цілий Львів пере і чистить свою гардеробу в найелеґантніших склепах міста
пл. Академічна ч. 5. Тел. 63—69
вул. Казимирівська 10. Тел. 69 72
Поручення з провінції полагоджуємо негайно.
1729 4—17

Д-р М. Вахнянин

ординує від 1. травня

в Карльсбаді

Mühlbrunnstrasse 9. дім „Wied".
1980 2—6

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ ЯК КОНСТРУКЦІЙНІ. — СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВІДДІЛ ВИРОБУ СКЛЕПОВИХ ЗАЛЮЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ
1751 13-16
ЛЬВІВ, ВУЛ. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-10.

Осторога!

Остерігаємо перед набуванням підроблюваних моїх найліпших виробів Ультрамарини марки „Merkur %" і „Kurka %", які є хемічно чисті і без ніяких домішок. Проте просимо пильно звертати увагу на марки „Merkur" і „Kurka" і на докладну напись Х. Перльмуттер, Львів, який є на кожній пачці з червоними боками. 1822 6-9

Виключний склад
ҐАБРІЕЛЬ ШТАРК
Львів, пл. Марійська 11
6181 6—7

МІСЬКЕ ҐАЗОВЕ ЗАВЕДЕННЯ

у ЛЬВОВІ, вул. ҐАЗОВА ч. 28.
Телефон ч. 492 і 43
поручає
ДИСТИЛЬОВАНУ СМОЛУ
до виробу папи, смаровання дахів і консервації дерева.
ХЕМІЧНО ЧИСТИЙ і СКРОПЛЕНИЙ АМОНЯК
для холодень.
1997 2—2
Сейчасова доставa. Приступні ціни.

Реальність в Кутах з великим домом (о 8 кімнатах і двох виходах), з городом і керницею, при головній вулиці і тротуарі, в гарнім положенню, пригожа на санаторію або яке підприємство — є на продаж. Ближчу відомість подасть о. Стефанович, Львів, Чарнецького 26. 2053 2-2

„ДВОЛІТНЯ фабрична ґарантія" додається до знаменитого польського роверу
ЛУЧНИК
з Державної фабрики зброї в РАДОМІ.
Ровери „Лучник" — сильні — тревалі — ефектовні — легкі
приноровлені до польських доріг
продає за готівку і на догідні сплати
ЗАСТУПНИЦТВО „AUTOMOTEUR",
Львів, вул. Льва Сапіги ч. 34. 2069 1-5

ПІДЛЮТЕ-КАМЯНЕЦЬ

пенсіонат на 20 комнат з цілим удержанням відчиняю з днем
15. червня ц. р.
2048 3—5 Ольга Чапельська, Дрогобич.

Хліборобе!

Бережи життя Твого й родини перед

огнем!

Хорони Твій добуток, у поті чола зібрані врожаї перед

дощем
снігом
і заверухою!

Отже покрий Твій дім і стодоли

асбестовою - дахівкою

„Everitas"

яка є
огнетревала
непромакальна
й відпорна на морози й спеки!

Скинь з Твойого даху солому, гонти й папу а покрий „Everitas"-ом.

По десятках літ „Everitas" хоронитиме Тебе так само добре, як у першому дні!

Зміцнення дахового вязання при покриванню його „Everitas"-ом зайве, бо 9 плит потрібних на покриття 1 кв. м. даху, важить ледви 12 kg.

Зажадайте точної оферти й зразків з

Польської Фабрики Асбестових Дахівок

„Everitas"

Краків, Заблоце 37.
2001 2—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло".
З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.